

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOCUK EDEBİYATI VE RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI İLE İLGİLİ METAFORLARI*

PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES' METAPHORS ABOUT CHILDREN'S LITERATURE AND PICTUREBOOKS

Mustafa ULUSOY¹ - Dilek ALTUN²

Öz

Bu çalışmada okul öncesi öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitapları hakkındaki algıları metaforlar aracılığıyla incelenmiştir. Araştırmaya çocuk edebiyatı dersini almış ve okul öncesi eğitimi anabilim dalının 2.sınıfında öğrenim gören 55 öğretmen adayı katılmıştır. Katılımcılardan çocuk edebiyatı dersini aldıkları dönem sonunda dağıtılan formlar üzerine el yazıları ile çocuk edebiyatı, hikâye, resimli çocuk kitabı, basılı hikâye kitabı ve elektronik hikâye kitabı kavramları hakkında metaforlar üretmeleri ve gerekçelerini açıklamaları istenmiştir. Sonuçlar her bir kavram için tablolar halinde sunulmuştur. En fazla sayıda kavramsal kategori çocuk edebiyatı için oluşturulurken, en az sayıda kategori resimli çocuk kitapları hakkında oluşturulmuştur. Öğretmen adayları metaforlar aracılığıyla basılı kitapların somutluk ve kalıcılık özelliklerini ön plana çıkarıp, elektronik kitapların ise birden fazla duyuya hitap etme ve ilgi çekici olma özelliklerini vurgulamışlardır. Bu çalışma okul öncesi öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitaplarına ilişkin anlayışlarını inceleyen ilk tanımlayıcı bulguları sunması açısından önemli olmakla birlikte, literatürde öğretmen, öğretmen adayı ve aileleri kapsayan farklı çalışmalara ihtiyaç olduğu da düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Metafor, Çocuk edebiyatı, Resimli çocuk kitapları, Elektronik kitap, Okul öncesi öğretmen adayı

Abstract

This study investigated pre-service preschool teachers' perceptions about children's literature and picturebooks through metaphors. The participants of the study were 55 second grade pre-service teachers who took children's literature course. At the end of the academic term, the pre-service teachers produced metaphors about children's literature, story, children's picturebooks, printed story book, electronic story book and wrote their explanations on the form that were provided by the researchers. The findings presented in tables for each concept. The results showed that the largest number of category constructed for the children's literature, whereas the least number of category constructed for the children's picturebooks. Pre-service teachers most frequently described tangibility and permanence features of printed books while they emphasized the multi-sensory and attractive features of electronic books. This study is an important first step to present descriptive findings about preschool teacher candidates' perceptions of children's literature and picturebooks. In addition, there is a need for additional studies involving in-service teachers and parents.

Keywords: Metaphor, Children's literature, Children's picturebooks, E-books, Pre-service preschool teachers

¹ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mulusoy@gazi.edu.tr

² Dr. Öğr. Üy., Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, daltun@ahievran.edu.tr

* Bu çalışma 5. Uluslararası Yükseköğretimde Kalite Kongresinde (ICQH2017) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Edebiyat, insanların duygularını, düşüncelerini, hayallerini ve yaşam deneyimlerini dil aracılığıyla estetik şekilde ifade ettiği bir sanat türü olarak tanımlanmaktadır (Kıbrıs, 2010). Edebiyat, kültürel değerleri, ahlaki normları ve insan ilişkilerini gelecek nesillere aktarmanın en güçlü yollarından biridir. Çocuklar, ailelerinin ve öğretmenlerinin anlattığı hikâyeleri dinlerken sadece kültürel değerler ve ahlaki normlar hakkında bilgi sahibi olmazlar, aynı zamanda hikâye okuma ve anlatma etkinlikleri çocukların dinleme, dinlediğini anlama, hatırlama, olay örgüsünü sıralama, anlatma, soru sorma, kelime hazinesi, yazı farkındalığı, kitap okuma sevgisi ve hayal gücü gibi birçok farklı alanlarda gelişimlerine de destek sağlar (Bus, VanIjendoorn ve Pellegrini, 1995; Isbell, Sobol, Lindauer ve Lowrance, 2004; Mason, 1990; Saracho, 2017; Snell, Hindman ve Wasik, 2015). Çocuklar hikâyelerin sadece pasif dinleyicisi değil, hikâyeler aracılığıyla bilgiyi yapılandıran aktif bireylerdir (Beaty ve Pratt, 2003). Çocuk edebiyatı eserleri, çocukların gelişim özelliklerini dikkate alarak onların ilgi, ihtiyaç ve yeterliliklerine uygun içerik ve anlatım tarzıyla hazırlanmaya çalışılmaktadır (Gönen ve Veziroğlu, 2016; Huck, Kiefer, Hepler ve Hickman, 2004). Çocuk edebiyatı eserleri çocukların dil becerilerinin gelişimini desteklemekle birlikte okul öncesi eğitim sürecinde birçok kavramın ve konunun öğretilmesinde de bağlam oluşturmaktadır. Bu nedenle, öğretmen adaylarının çocukların gelişimsel özelliklerine uygun, ilgilerine hitap eden farklı içerikte çocuk edebiyatı eserlerini tanımaları ve bilgi sahibi olmaları önemlidir. Bu kapsamda çocuk edebiyatı dersinde öğretmen adaylarına alanla ilgili gerekli teorik bilgiler verilmekte ve çocuk edebiyatının tanınmış iyi örnekleri sunulmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte çocuklar hikâyelere artık sadece basılı kitaplar aracılığıyla değil aynı zamanda elektronik kitaplar aracılığıyla da erişmektedir. Yapılan çalışmalar elektronik hikâye kitaplarının dijital çağda dünyaya gelen ve dijital yerli olarak adlandırılan günümüz çocuklarının dikkatlerini hikâyeye çektiği ve onları hikâye dinlemeye motive ettiğini göstermektedir (Altun ve Ulusoy, 2017; Smith, 2012). Bus, Takacs ve Kegel (2015) çalışmalarında elektronik hikâye kitaplarının avantaj ve dezavantajları ile okul öncesi dönemde kullanımı üzerine düşünülmesi ve çalışılması gerektiğini vurgulamaktadırlar. Bus vd. (2015) İkili Kodlama Kuramı (Paivo, 1986) bağlamında elektronik kitapların, hikâyeyi birden fazla kanal (görsel ve sözel) ile sunduğu için bilgiyi işlemede yararlı olabileceğine dikkat çekmektedirler. Okul öncesi dönemde ister basılı ister elektronik formatta olsun hikâye kitapları çocukların eğlenerek öğrenmelerini desteklemektedir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı, hikâye, resimli çocuk kitapları, basılı ve elektronik çocuk kitapları hakkındaki bilgi ve deneyimlerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

1207

Metaforlar, bireylerin düşüncelerini, kavramsal şemalarını ve yorumlama süreçlerini incelemenin en iyi yollarından biridir (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metaforlar, bireylerin olgular arasında kurduğu zihinsel benzeşimler aracılığıyla bilgiyi nasıl organize ettiği ve bilişsel modellemeler yaptığı hakkında bilgi sunmaktadır (Shaw, Barry ve Mahlios, 2008). Egan'a (2008) göre metaforlar "fikir merceklidir" ve kendimiz ve dünyayı nasıl algıladığımızı anlamamıza yardımcı olurlar. Bununla birlikte Craig (2018) çalışmasında Dewey'in (1938) bilgi edinmede, eğitim, deneyim ve gerçek yaşam arasındaki bağlantısından yola çıkarak kişilerin önbilgileri ve deneyimlerindeki farklılıklardan dolayı kişisel anlamlandırmalarında ve metaforlarında farklılık bulunacağına dikkat çekmektedir. Metaforlar bireylerin sadece iki nesne arasında kurdukları benzerlikleri ortaya koydukları bilişsel modellemelerin ötesinde yaşam deneyimleri ve hayatlarından da izler taşımaktadırlar. Bu nedenle, öğretmen ve öğretmen adaylarının eğitim ile ilgili bazı kavramları nasıl yapılandırdığını metaforlar aracılığıyla inceleyen ulusal ve uluslararası alanyazında çok sayıda çalışma yer almaktadır (De Guerrero ve Villamil, 2002; Karabay, 2016; Koç, 2014; Nartgün ve Özen, 2015; Özer ve Türel, 2015; Rusznyak ve Walton, 2014; Saban, 2008; 2011;

Stylianou, Kulinna, Cothran ve Kwon, 2013). Bu çalışmalarda başlıca *öğretmen*, *öğrenci* ve *öğretim* kavramlarına ilişkin öğretmen veya öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar araştırılmıştır. Alanyazın incelendiğinde az sayıda çalışmada *okuma*, *yazma*, *dinleme* ve *konuşma* gibi dil becerilerine ilişkin üretilen metaforların araştırıldığı görülmektedir (Karakuş ve Kozçetin, 2016; Mert, 2013; Shaw ve Mahlios, 2008; Ulusoy, 2013). Sınırlı sayıda çalışmada ise Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatına ilişkin algıları (Hasırcı, 2017) ve bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitap kavramına ilişkin algılarının (Özer ve Türel, 2015) metaforlar aracılığıyla incelendiği görülmüştür. Okul öncesi eğitimde hikâyeler ve kitap okuma etkinlikleri büyük önem taşımakla birlikte okul öncesi öğretmenlerinin ya da öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitapları hakkında sahip oldukları metaforları ele alan basılı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı dersi sonunda *çocuk edebiyatı*, *hikâye*, *resimli çocuk kitabı*, *basılı hikâye kitabı* ve *elektronik hikâye kitabı* kavramlarına ilişkin anlayışlarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi hedeflenmiş ve öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitaplarına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir? sorusuna cevap aranmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda çalışmanın alt problemleri aşağıda sunulmuştur.

- 1) Öğretmen adaylarının *çocuk edebiyatı* kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 2) Öğretmen adaylarının *hikâye* kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 3) Öğretmen adaylarının *resimli çocuk kitabı* kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 4) Öğretmen adaylarının *basılı hikâye kitabı* kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 5) Öğretmen adaylarının *elektronik hikâye kitabı* kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?

1208

2. YÖNTEM

Bu çalışma olgu bilim (fenomenoloji) yaklaşımında nitel bir araştırmadır. Fenomenoloji çalışmaları, bireyin bir fenomen ile ilgili deneyimlerini ve yaşadığı deneyimler sonucu fenomeni nasıl anlamlandırıldığı ve zihinsel olarak yapılandırdığını araştırırlar. (Creswell, 2013; Merriam ve Tisdell, 2015). Bu çalışma kapsamında öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitaplarına ilişkin anlayışları metaforlar aracılığıyla araştırılmıştır. Bu araştırmanın katılımcıları 2016- 2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesinin Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı 2. sınıfında öğrenim gören ve çocuk edebiyatı dersini alanlar arasından uygun örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 55 (Kadın: 45, Erkek: 10) öğretmen adayından oluşmaktadır (Bkz. Tablo 1).

Tablo 1. Öğretmen Adaylarına İlişkin Demografik Bilgiler

Cinsiyet	f	%
Kadın	45	81.8
Erkek	10	18.2
Toplam	55	100

Verilen Toplanması

Çalışmada, çocuk edebiyatı dersi kapsamında öğretmen adaylarına öncelikle alan ile ilgili teorik bilgiler verildikten sonra ulusal ve uluslararası ödül almış ve tanınmış 20 adet resimli çocuk kitabını sınıf içi etkinlikler yoluyla okuyup incelemeleri sağlanmıştır. Öğretmen adayları ders kapsamında birer adet basılı ve elektronik çocuk kitabı hazırlamışlardır. Ayrıca, öğretmen adayları okul öncesi eğitim kurumlarına giderek bir adet basılı ve bir adet elektronik kitabı çocuklara okumuşlardır. Bu yolla onların farklı türde resimli çocuk kitaplarını sınıf ortamında okuyarak deneyim kazanmaları sağlanmıştır. Dönem sonunda öğretmen adaylarına kısaca metaforlar hakkında bilgi verilmiş ve “öğretmen” kavramına ilişkin örnek metaforlar sunulmuştur. Daha sonra formlar dağıtılarak metafor üretmeleri istenmiştir. Bu çalışmada Saban (2008) tarafından metafor çalışmalarında kullanılmak üzere geliştirilen şablon kullanılmıştır. Formda ilgili kavramlar hakkındaki ifadeler hazır verilmiştir. Formda yer alan ifadeler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Veri Toplama Formuna İlişkin Bilgiler

Çocuk edebiyatı	gibidir, çünkü.....
Hikaye	gibidir, çünkü.....
Resimli çocuk kitabı	gibidir, çünkü.....
Basılı hikâye kitabı.....	gibidir, çünkü.....
Elektronik hikâye kitabı.....	gibidir, çünkü.....

Öğretmen adaylarından formda verilen cümleleri kendi el yazıları ile sınıf ortamında tamamlamaları istenmiş ve süre açısından kısıtlama getirilmemiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun 60 dakikalık bir süre zarfında metafor ve gerekçeli açıklamalarını tamamladıkları gözlenmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcıların el yazıları ile doldurdıkları formlar toplandıktan sonra her bir kavram için ürettikleri metafor örnekleri ve gerekçeleri bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Metaforların analizinde Saban’ın (2008) çalışmasında kullandığı ve aşağıda sunulan aşamalardan yararlanılarak veriler analiz edilmiştir

a) Kodlama ve Ayıklama Aşaması: Bu aşamada üretilen metaforlar alfabetik sıraya dizilmiştir. Metaforlar ve yazılan gerekçeler incelenmiştir. İnceleme sonucunda belirttikleri metafora ilişkin gerekçe yazmayan, boş bırakan ya da mantıksal tutarlılığı olmayan açıklamalarda bulunan beş formun analiz dışına çıkarılmasına karar verilmiştir.

b) Kategori Geliştirme: Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar ve gerekçeleri birlikte ele alınarak kurdukları ilişki bağlamında kavramsal kategoriler oluşturulmuştur.

c) Geçerlik ve Güvenilirlik Sağlanması: Bu aşamada kavramsal kategoriler ve metaforların kategorilere göre dağılımının uygunluğunu tespit etmek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Çocuk edebiyatı dersini veren bir öğretim üyesine kavramsal kategoriler ve alfabetik sırada metaforlar iki liste halinde verilip, metafor-kavramsal kategori eşleştirmesini yapması istenmiştir. Miles ve Huberman’ın (1984) formülü kullanılarak kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik %98 olarak hesaplanmıştır.

d) Kategori ve Metafor Dağılımlarının Sunulması: İlgili kavramlara ilişkin oluşturulan kategoriler altında sınıflandırılan metaforların frekans ve yüzdeleri tablolar halinde sunulmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma sorularına göre her bir kavrama ilişkin oluşturulan kategoriler ve bu kategorilerin altında toplanan metaforlar yüzde ve frekans olarak sunulmuştur. Katılımcıların her bir kavrama ilişkin ürettikleri metafor örnekleri ve gerekçelerinden de örnekler sunulmuştur.

Çocuk Edebiyatı İle İlgili Kavramsal Kategoriler ve Metaforlar

Çocuk edebiyatı kavramına ilişkin üretilen metaforlar 11 adet kavramsal kategori altında sınıflandırılmıştır. En fazla metafor (f = 11) *zorunlu ve gereksinim* kategorisinin altında toplanırken, en az metaforun (f = 1) *kalıcı eser* kategorisinin altında toplandığı görülmektedir. Tablo 3'te kategori ve metafor dağılımlarına ilişkin detaylı bilgi ve çocuk edebiyatı kavramına ilişkin üretilen metafor örnekleri sunulmuştur.

Tablo 3. Çocuk Edebiyatı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	f	%	Kategorilere ait Metaforlar	f	%
1) Zorunlu gereksinim	11	22	Su	4	8
			Süt	3	6
			Tuz	2	4
			Can suyu	1	2
			Vitamin	1	2
2) Bilgi verici, yol gösterici	9	18	Güneş	2	4
			Işık	2	4
			Rehber	1	2
			Öğretmen	1	2
			Anne	1	2
			Ayna	1	2
3) Araç	7	14	Kıtalar	1	2
			Kapı	1	2
			Köprü	1	2
			Üç tekerlekli bisiklet	1	2
			Uzay mekiği	1	2
			Uçan halı	1	2
			Değirmen	1	2
4) Doğa	6	12	Miknatis	1	2
			Deniz	2	4
			Orman	2	4
			Sarmaşık	1	2
5) Haz- Mutluluk verici	3	6	Ağaç	1	2
			Türk kahvesi	1	2
			Lunapark	1	2
6) Estetik	3	6	Tatlı	1	2
			Gökkuşuğu	2	4
7) Hayal	3	6	Güzellik merkezi	1	2
			Rüya	3	6
8) Gelişimi Destekleyici	3	6	Hayat enerjisi	1	2
			Yumak	1	2
			Uçan kuş	1	2
9) Sonsuz)	2	4	Gökyüzü	1	2
			Uzay	1	2
10) Yiyecek	2	4	Meyve bahçesi	1	2
			Meyve sepeti	1	2
11) Kalıcı Eser	1	2	Tükenmez kalem	1	2
<i>Toplam</i>				50	100

- 1) Zorunlu gereksinim; *Çocuk edebiyatı anne sütü gibidir, çünkü edebiyatın temellerinin de çocukluk döneminde sağlam kaynaklarla atılması lazım. İlerleyen yaşlardakinin yerini ve önemini tutmaz. Çok gerekli ve önemlidir. (K7)*
- 2) Doğa; *Çocuk edebiyatı deniz gibidir, çünkü edebiyata okyanus dersek çocuk edebiyatına deniz demeliyiz çünkü kendine özgü kuralları ve ismi var. (E2)*
- 3) Kalıcı Eser; *Çocuk edebiyatı tükenmez kalem gibidir, çünkü çocuklara anlattığımız her hikâyeye, her edebi eser çocukların aklında kalır ve silinmez. (K24)*

Metafor örnekleri incelendiğinde öğretmen adayları çocuk edebiyatını önemli bulmaktadır. Çocuk edebiyatının çocukluk döneminde bir gereklilik olduğunu belirtip, onların zihninde kalıcı izler bıraktığına dikkat çekmektedirler. Ayrıca, bir öğretmen adayı edebiyat ile çocuk edebiyatını karşılaştırmıştır. Edebiyatın, çocuk edebiyatını kapsadığını ve bununla birlikte çocuk edebiyatının da kendine özgü özellikleri olduğuna vurgu yapmıştır.

Hikâye ile İlgili Kavramsal Kategoriler ve Metaforlar

Tablo 4'te hikâye kavramına ilişkin üretilen metaforlar incelendiğinde toplam dokuz adet kavramsal kategori altında sınıflandırıldığı görülmektedir. En fazla metaforun (f =8) *süreklilik-sınırsızlık* ve en az metaforun (f =2) da *kişiyeye özgü* kategorilerinin altında toplandığı görülmektedir. Hikaye kavramına ilişkin üretilen metafor örnekleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Hikâye Kavramı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	f	%	Kategorilere ait Metaforlar	f	%
1) Süreklilik –sınırsızlık	8	16	Gökyüzü	1	2
			Okyanus	1	2
			Sonsuzluk	1	2
			Uzay	1	2
			Su döngüsü	1	2
			Dünya	1	2
			Özgürlük	1	2
			Irmak	1	2
2) Araç	7	14	Gemi	2	4
			Kayık	1	2
			Tren	1	2
			Uçak	1	2
			Balon	1	2
			Yürüyen merdiven	1	2
3) Hayal	7	14	Rüya	3	6
			Zaman makinesi	2	4
			Zaman tüneli	1	2
			Oyun	1	2
4) Eğlence- Haz- Mutluk	6	12	Oyun	2	4
			Oyuncak	1	2
			Ninni	1	2
			Salıncak	1	2
			Aşk	1	2

Tablo 4. Hikâye Kavramı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı (devamı)

Kategoriler	f	%	Kategorilere ait Metaforlar	f	%
5) Aydınlatıcı- yol gösterici	6	12	Ay	1	2
			Lamba	1	2
			Gözlük	1	2
			Fener	1	2
			Okul	1	2
			Öğretmen	1	2
6) Bitki	6	12	Ağaç	3	6
			Ormandaki ağaçlar	1	2
			Ağacın dalları	1	2
			Yağmur ormanları	1	2
7) Zorunlu – gereksinim	5	10	Su	2	4
			Kalp	1	2
			Nefes	1	2
			Vitamin	1	2
8) Yiyecek	3	6	Yemek	2	4
			Dondurma	1	2
9) Kişiyeye özgü	2	4	Parmak izi	1	2
			Ayakkabı	1	2
<i>Toplam</i>				50	100

- 1) Süreklilik- Sınırsızlık: *Hikâyeler su döngüsü gibidir, çünkü bir sonu yok, hikâyenin bitme gibi bir durumu yok. Sürekli okunabilen ve yaşayan bir döngüdür. (E8)*
- 2) Araç: *Hikâyeler balon gibidir, çünkü okurken gökyüzünde yolculuk ediyor gibi hissettirir. (K37)*
- 3) Kişiyeye Özgü: *Hikâyeler parmak izi gibidir, çünkü her hikâye özeldir, farklı ufuklara yelken açar ve herkes aynı hikâyeyi okusa bile farklı şeyler anlar ve hisseder. (K11)*

1212

Metafor örnekleri incelendiğinde ilk örnekte öğretmen adayı hikâye okuma sürecini su döngüsü ile açıklayarak süreklilik arz eden ve yaşayan bir döngü olduğuna dikkat çekmektedir. Araç kategorisine örnek verilen metafora ise öğretmen adayı hikâyeleri insanı yolculuğa çıkaran balona benzetmiştir. En az sayıda metafor üretilen kişiyeye özgü kategorisine verilen örnek incelendiğinde hikayelerden anlam kurma sürecinin parmak izi gibi kişiyeye özgü olduğu vurgulanmaktadır.

Resimli Çocuk Kitabı ile İlgili Kavramsal Kategoriler ve Metaforlar

Resimli çocuk kitapları ile ilgili üretilen metaforların dağılımları sekiz kategori altında Tablo 5'te sunulmuştur. *Somut- görsel- dikkat çeken materyal* kategorisi altında en fazla sayıda metafor (f =14) yer alırken, en az sayıda metafor (f =3) *estetik-sanat ürünü* kategorisi altında yer almaktadır.

Tablo 5. Resimli Çocuk Kitabı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	f	%	Kategorilere ait Metaforlar	f	%
1) Somut- Görsel- Dikkat çeken materyal	14	28	Fotoğraf makinesi	3	6
			Boya kalemleri	3	6
			Gökkuşuğu	2	4
			Pazar	1	2
			Elma şekeri	1	2
			Pamuk şekeri	1	2
			Sinevizyon	1	2
			Çarkifelek	1	2
			Işıklı spor ayakkabı	1	2
2) Eğlence- haz-Mutluluk aracı	10	20	Lunapark	2	4
			Oyuncak	2	4
			Oyuncak dükkânı	1	2
			Oyun parkı	1	2
			Oyunlar	1	2
			Fuar alanı	1	2
			Arkadaş	1	2
			Elma şekeri	1	2
			3) Aydınlatıcı-Yol gösterici	6	12
Gözlük	1	2			
Işık	1	2			
Fener	1	2			
Trafik levhaları	1	2			
4) Yansıtıcı	5	10	Ayna	2	4
			Tercüman	1	2
			Güneşten aldığı ışığı yansıtan ay	1	2
			Projeksiyon	1	2
5) Hayal Ürünü	5	10	Rüya	2	4
			Hayal	1	2
			Evcilik oyunu	1	2
			Deniz manzaralı ev	1	2
6) Araç	4	8	Uçak	1	2
			Tren rayları	1	2
			Yollar	1	2
			Gökyüzüne çıkan merdiven	1	2
7) Gelişimi destekleyici	3	6	Dambıl	1	2
			Koltuk değnekleri	1	2
			Robot	1	2
8) Estetik Sanat Ürünü	3	6	Tablo	2	4
			Resim sergisi	1	2
<i>Toplam</i>				50	100

Resimli çocuk kitabı kavramına ilişkin üretilen metafor örnekleri aşağıda sunulmuştur.

- 1) Estetik – Sanat Ürünü: *Resimli çocuk kitapları tablo gibidir, çünkü çocuklara görsel şölen yaşatarak kısa bir zamanda farklı düşüncelere ve farklı yerlere götürerek sanatsal zevk verir.(K1)*
- 2) Araç: *Resimli çocuk kitapları trafik levhaları gibidir, çünkü hikâye okunurken çocukları hikâye hakkında yönlendirir ve hikâyeyi anlamalarına yol gösterir.(K20)*

- 3) Gelişimi Destekleyici: *Resimli çocuk kitapları dambıl gibidir, çünkü dambıl kaldırıncaya vücudun gelişir. Resimli çocuk kitaplarını okuyunca hayal gücün ve dil becerilerin gelişir. (E5)*

Metafor örnekleri incelendiğinde öğretmen adayları resimli çocuk kitaplarının görsel özelliklerinin estetik açıdan çocukların sanatsal zevklerini geliştireceğini belirtip, hikâye okuma sürecinde anlam kurmalarına da yardımcı olacağına dikkat çekmektedir. Üçüncü örnekte ise öğretmen adayı resimli çocuk kitaplarının dambıl metaforu üzerinden gelişimi destekleyici rolünü vurgulamaktadır.

Basılı Çocuk Kitabı İle İlgili Kavramsal Kategoriler ve Metaforlar

Basılı çocuk kitabına ilişkin üretilen metaforlar on adet kavramsal kategori altında sınıflandırılmıştır. En fazla sayıda metafor ($f = 10$) *somut materyal* kategorisinin altında toplanırken, en az sayıda metaforun ($f = 1$) *gerçek kategorisi* altında toplandığı görülmektedir. Tablo 6'da kategori ve metafor dağılımlarına ilişkin detaylı bilgi sunulmuştur.

Tablo 6. Basılı Çocuk Kitabı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	<i>f</i>	%	Kategorilere ait Metaforlar	<i>f</i>	%
1) Somut materyal	10	20	Yumuşak bir kedi	1	2
			Park	1	2
			Çiçek	1	2
			Oyun hamuru	1	2
			Gül bahçesi	1	2
			Ağaç	1	2
			TOKİ evleri	1	2
			Resim defteri	1	2
			Oyuncak	1	2
			Renkli yumak	1	2
2) Kalıcı eser olarak	9	18	Dikili taş	1	2
			Gazete	1	2
			Heykel	1	2
			Taş plak	1	2
			Asırlık ağaç	1	2
			Osmanlı dönemi	1	2
			Kale	1	2
			Antika halı	1	2
Albüm	1	2			
3) Araç	7	14	Yol/lar	3	6
			Uçak	1	2
			Kayık	1	2
			Bisiklet	1	2
			Bilet	1	2
4) Haz- Mutluluk- Eğlence Verici	7	14	Film	2	4
			Portakal	1	2
			Oyuncak	1	2
			Türk kahvesi	1	2
			Kıyafet	1	2
			Aşk	1	2

Tablo 6. Basılı Çocuk Kitabı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı (devamı)

Kategoriler	f	%	Kategorilere ait Metaforlar	f	%
5) Kolay taşınabilen/ulaşıla bilir	6	12	Çanta Anahtar Arkadaş Cüzdan Can simidi	2 1 1 1 1	4 2 2 2 2
6) Bilgi kaynağı/Yol gösterici	5	10	Anne Güneş Rehber Buzdolabı Eskilerin bilge dedesi	1 1 1 1 1	2 2 2 2 2
7) Hayal gücü	2	4	Sihirli ayna/sihirli kutu	2	4
8) Doğa	2	4	Deniz/denizaltı	2	4
9) Süreklilik	1	2	Musluk	1	2
10) Gerçek	1	2	Hayat	1	2
<i>Toplam</i>				50	100

Basılı çocuk kitabı kavramına ilişkin üretilen metafor örnekleri aşağıda sunulmuştur.

- 1) Kalıcı Eser: *Basılı kitaplar dikili taşlar gibidir, çünkü kalıcıdır ve kitap kokusunu hissederek asıl ruhunu yaşatan kitaplardır. (E2)*
- 2) Haz – Mutluluk –Eğlence Verici: *Basılı kitaplar Türk kahvesi gibidir, çünkü içeriği ile insana huzur ve zevk verir. (K18)*
- 3) Araç: *Basılı kitaplar kayak gibidir, çünkü bizi başka yerlere götürür. Kendi emeğimiz ile dokunarak, kayak çekerek farklı ülkelere, kültürlere ve düşüncelere seyahat ederiz. (K5)*

Öğretmen adaylarının ürettikleri metafor örnekleri incelendiğinde ilk örnekte basılı çocuk kitaplarının dikili taşlar gibi kalıcı ve asıl eserler oldukları vurgulanmaktadır. Haz-Mutluluk kategorisine örnek olarak verilen Türk kahvesi metaforunda ise basılı kitapların insana huzur ve zevk verme yönüne dikkat çekilmektedir. Son metafor örneğinde de basılı çocuk kitaplarının insanları farklı düşünce ve kültürler ile tanışmalarına yardım eden bir araç olduğu ifade edilmektedir.

Elektronik Çocuk Kitabı İle İlgili Kavramsal Kategoriler ve Metaforlar

Tablo 7’de elektronik çocuk kitaplarına ilişkin üretilen metaforlar incelendiğinde toplam dokuz kategori altında sınıflandırıldığı görülmektedir. En fazla sayıda metafor (f= 11) *birden çok duyuya hitap eden* kategorisinin altında toplanırken en az sayıda metaforun (f= 2) *süreklilik* kategorisi altında toplandığı görülmektedir.

Tablo 7. Elektronik Çocuk Kitabı İle İlgili Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	f	%	Kategorilere ait Metaforlar	f	%
1) Birden çok duyuya hitap eden	11	22	Çizgi film	3	6
			Film	2	4
			Animasyon film	2	4
			Televizyon	2	4
			Sinevizyon	1	2
			Lego	1	2
2) İlgi Uyandıran-Dikkat çekici	10	20	Çikolatalı süt	2	4
			Çikolata	1	2
			Şeker	1	2
			Pasta	1	2
			Oyun parkı	1	2
			Kumandalı araba	1	2
			Uzay	1	2
			Akıllı telefon	1	2
			Dondurma	1	2
3) Araç	6	12	Uçak	3	6
			Jet	1	2
			Hızlı tren	1	2
			Tramvay	1	2
4) Sanal	6	12	Rüya	2	4
			Uçan halı	1	2
			Gökkuşuğu	1	2
			Sihirbaz şapkası	1	2
			Yapay bir bahçe	1	2
5) Pratik ve Kolay ulaşılabilen	5	10	Hazır çorba	1	2
			Ayaklı posta	1	2
			İnternet	1	2
			Çerez	1	2
			Cüzdan	1	2
6) Dönüştürücü	5	10	Kültür mantarı	1	2
			Mutfak robotu	1	2
			Sihirli ayna	1	2
			Hamur	1	2
			Termik santral	1	2
7) Bilgi verici	3	6	Öğretmen	1	2
			Kütüphane	1	2
			Ansiklopedi seti	1	2
8) Estetik	2	4	Makyaj	1	2
			Podyum	1	2
9) Süreklilik	2	4	Nehir	1	2
			Musluk	1	2
<i>Toplam</i>				50	100

1216

Elektronik Çocuk kitabına ilişkin üretilen metafor örnekleri aşağıda verilmiştir.

- 1) İlgi Uyandıran- Dikkat çekici: *E- kitaplar kumandalı araba gibidir, çünkü tuşlar ve teknoloji ile daha kolay, ilgi çekici bir hikâye keyfi sunar.* (K2)

- 2) Dönüştürücü: *E-kitaplar kültür mantarı gibidir, çünkü dijital ortamın zararlarından uzaklaştırarak çocuklar için güvenli ve yararlı bir ortam haline getirip çocukların kullanımına sunar.* (K33)
- 3) Pratik ve Kolay ulaşılabilen: *E-kitaplar hazır çorba gibidir, çünkü yapması pratik, ulaşması kolay ve lezzetlidir.* (E10)

İlgi uyandıran-dikkat çekici kategorisine örnek olarak verilen metaforunda, elektronik çocuk kitaplarının teknolojinin imkânları ile zenginleştirildiği için daha dikkat çekici ve keyif verici olduğu ifade edilmektedir. Dönüştürücü kategorisine örnek olarak verilen metafor ile öğretmen adayı, çocuklar için hazırlanan elektronik kitapların dijital ortamın onlar için taşıdığı tehlikelerden arındırılmış ve kontrol edilmiş bir içerikle güvenli hale getirildiğine dikkat çekmektedir. Son metafor örneğinde ise dijital ortamda çocuklar için kitap hazırlamanın ve paylaşmanın kolay olduğu vurgulanmaktadır.

4. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitaplarına ilişkin ürettikleri metaforlar incelendiğinde en fazla sayıda kategorinin çocuk edebiyatı hakkında ve en az sayıda kategorinin ise resimli çocuk kitapları hakkında oluşturulduğu görülmektedir. Hasırcı (2017) çalışmasında Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı hakkında ürettikleri metaforları üç ana kategori altında ele almıştır. Bu kategoriler sırasıyla *çocuğun yaşamında temel araç*, *çocuğun gelişiminde etkin rol oynama* ve *dil-edebiyat öğretiminde ve dil-edebiyat sevgisi kazandırma kaynağı* olarak isimlendirilmiştir. Bu üç ana kategori de alt kategorilere ayrılarak metaforlar sınıflandırılmıştır. En fazla sayıda metafor çocuğun yaşamında temel araç kategorisinde toplanmıştır. Ulusoy (2013) tarafından yapılan çalışmada da sınıf öğretmeni adayları Türkçeyi *temel ve yapı taşına* benzeterek dilin hayatımızdaki yeri ve önemine dikkat çekmişlerdir. Bu çalışmada da çocuk edebiyatı ile ilgili kategoriler incelendiğinde, benzer şekilde, zorunlu- gereksinim kategorisi altında en fazla sayıda metaforun üretildiği görülmektedir. Çocuk edebiyatı, okul öncesi dönemde çocukların dil gelişimlerini desteklenmesinde ve onlara okuma sevgisi kazandırılmasında büyük rol oynamaktadır (Altun, 2013; Aytaş, 2003; Bayram, 2010; Gönen ve Veziroğlu, 2016; Jimenez ve Saylor, 2017; Karatay, 2007; Kolaç, Demir ve Karadağ, 2012; Lwin, 2016). Öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ürünlerini eğitim materyali (Bağcı-Ayrancı ve Aytaş, 2017) ve çocukların dil gelişimlerini destekleme aracı olarak gördükleri için en fazla sayıda metaforu gereksinim kategorisi altında ürettikleri düşünülmektedir.

Hasırcı (2017) tarafından yapılan çalışmada çocuk edebiyatına ilişkin yol gösterici, gelişimi destekleyici ve eğlence kategorilerine ilişkin metaforların üretildiği görülmektedir. Çocuk edebiyatı eserlerinde ele alınan konular ve hikâyelerde verilen mesajlar yoluyla çocuklara ahlaki değerler, toplumsal roller ve insan ilişkileri hakkında bilgi verildiği (Almerico, 2014; Bağcı-Ayrancı ve Aytaş, 2017; Kiefer, Hepler ve Hickman, 2007; Wang ve Goldberg, 2017) için yol gösterici kategorileri bu araştırmada ve Hasırcı'nın (2017) çalışmasında benzer şekilde öne çıkmış olabilir. Her iki çalışmada da öğretmen adayları çocuk edebiyatı eserlerinin çocukların dil, bilişsel ve sosyo-duygusal gibi çeşitli alanlarda gelişimlerini desteklemeye yardımcı bir araç olduğuna dikkat çekmişlerdir. Bağcı-Ayrancı ve Aytaş'ın (2017) çalışmalarında da okul öncesi öğretmen adayları çocuk edebiyatı ile ilgili benzer şekilde en çok bilişsel ve sosyal becerileri vurgulamışlardır. Okul öncesi eğitim ile çocukların bütün gelişim alanlarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Mevcut Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB, 2013) gelişimsel bir program olduğu için öğretmen adaylarının çocuk edebiyatına ilişkin çocukların gelişim alanlarını desteklemeye yönelik metaforlar ürettikleri söylenebilir.

Çocuk edebiyatı eserleri sundukları olay örgüsü ve karakterler yoluyla okuyanların /dinleyenlerin eğlenceli zaman geçirmesini sağlamaktadır (Galda, Liang ve Cullinan, 2017; Malloy, Marinak, Gambrell ve Mazzoni, 2013; Tompkins, 2005). Bu nedenle öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ile ilgili ürettikleri metaforlarda eğlence kavramına vurgu yaptıkları düşünülmektedir.

Hikâye kavramına ilişkin üretilen metaforlar incelendiğinde en fazla sayıda metaforun sınırsızlık-süreklilik, araç ve hayal kategorileri altında toplandığı görülmektedir. Bu kategoriler altında toplanan metaforlarla, hikâyelerin geniş ve sınırsız hayal dünyasında insanları farklı duygu, düşünce ve yerleri keşfetmelerine imkân sağladığı vurgulanmaktadır. Okul öncesi dönem çocuklarının hayal güçlerinin zengin olduğu düşünüldüğünde (Berk, 2009), öğretmen adaylarının cevaplarının bu kategoriler altında ağırlıklı toplanmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Resimli çocuk kitaplarına ilişkin metaforlarda ise somut- görsel- dikkat çeken ve eğlence-haz-mutluluk aracı kategorileri altında en fazla sayıda metaforun yer aldığı görülmektedir. Günümüzde resimli çocuk kitapları kaliteli basım, çıkartmalı, çekmeli, hareketli, kuklalı ve üç boyutlu gibi çok çeşitli şekilde üretilmektedir. Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlarda resimli çocuk kitaplarının dikkat çeken, somut ve eğlendirici özelliklerini vurgulamaya çalıştıkları görülmüştür.

Basılı ve elektronik hikâye kitapları için üretilen metaforlar karşılaştırıldığında basılı kitapların somut ve kalıcı olma özellikleri öne çıkarken, elektronik kitaplarda ise birden çok duyuya hitap etme ve ilgi çekme özelliklerinin vurgulandığı gözlenmektedir. Özer ve Türel (2015) bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitaplar hakkında sahip oldukları metaforları kolay taşınabilme, bilgi deposu, yazılar yığını ve pasif öğrenci kategorilerinin altında sınıflandırmışlardır. Yazarlar etkileşimli kitaplara ilişkin metaforları ise birden çok duyuya hitap etme, ilgi uyandırma, eğlendirme, somutlaştırma ve aktif öğrenci kategorileri altında ele almışlardır. Okul öncesi öğretmen adayları ile yürütülen bu araştırmada da benzer sonuçlar bulunmuştur. Öğretmen adaylarının okul öncesi dönemde kullanılan elektronik kitapları göz önünde bulundurarak ürettikleri metaforlarda bu kitapların birden çok duyuya hitap etme, ilgi çekme ve etkileşimli olma özelliklerini vurguladıkları düşünülmektedir.

1218

Bu çalışma ile okul öncesi dönemde çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitaplarına ilişkin öğretmen adaylarının algı ve anlayışlarının ortaya çıkarılmasına çalışılmıştır. Okul öncesi dönemde çocuk edebiyatı yazınına yönelik farkındalığı artırmak için öğretmen ve aileleri de kapsayan çalışmalara alanda ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. İleride yapılacak çalışmalarda öğretmen ve ailelerin çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitaplarına ilişkin sahip oldukları kavramsal yapılar metaforlar aracılığıyla incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Almerico, G. M. (2014). Building character through literacy with children's literature. *Research in Higher Education Journal*, 26, 1-13
- Altun, D. (2013). *An investigation of the relationship between preschoolers' reading attitudes and home literacy environment*. Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Altun, D., & Ulusoy, M. (2017). *Basılı ve elektronik resimli çocuk kitaplarının eğitim sürecinde kullanımı: sınıf eğitimi ve okul öncesi öğretmen adaylarının okuma prozodileri, tutum ve öz-değerlendirmelerinin incelenmesi*. 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Konferansı, (s. 2732- 2733). Ankara: PegemA Yayınları.

- Arslan, M. M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 35(171), 100-108.
- Aytaş, G. (2003). Okuma gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 155-160.
- Bağcı-Ayrancı, B., & Aytaş, G. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatının eğitimde işlevselliği üzerine görüşleri. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4226-4240.
- Bayram, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 137-159.
- Beaty, J. J., & Pratt, L. (2003). *Early literacy in preschool and kindergarten*. New York : Merrill Prencite Hall.
- Berk, L. E. (2009). *Child development*. Boston: Pearson.
- Bus, A. G., Takacs, Z. K., & Kegel, C. A. (2015). Affordances and limitations of electronic storybooks for young children's emergent literacy. *Developmental Review*, 35, 79-97.
- Bus, A. G., Van Ijzendoorn, M. H., & Pellegrini, A. D. (1995). Joint book reading makes for success in learning to read: A meta-analysis on intergenerational transmission of literacy. *Review of Educational Research*, 65(1), 1-21.
- Craig, C. J. (2018). Metaphors of knowing, doing and being: Capturing experience in teaching and teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 69, 300-311.
- Creswell, J.W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among 5 traditions*. San Francisco: Sage Publications.
- De Guerrero, M. C., & Villamil, O. S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York: Basic Books
- Egan, K. (2008). *The future of education: Reimagining our schools from the ground up*. New Haven: Keystone Typesetting.
- Galda, L., Liang, L. A., & Cullinan, B. E. (2017). *Literature and the child*. Boston: Cengage Learning.
- Gönen, M., & Veziroğlu, M. (2016). Çocuk edebiyatının genel hedefleri. M. Gönen (Ed.), *Çocuk Edebiyatı* (s. 1-12). Ankara: Eğiten Kitap.
- Hasircı, S. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi. *Journal of International Social Research*, 10(51), 717-728.
- Huck, C., Kiefer, B., Hepler, S., & Hickman, J. (2004). *Children's literature* (8th Ed.). New York: McGraw-Hill.
- Isbell, R., Sobol, J., Lindauer, L., & Lowrance, A. (2004). The effects of storytelling and storyreading on the oral language complexity and story comprehension of young children. *Early Childhood Education Journal*, 32(3), 157-163.
- Jimenez, S. R., & Saylor, M. M. (2017). Preschoolers' word learning and story comprehension during shared bookreading. *Cognitive Development*, 44, 57-68.
- Karabay, A. (2016). An investigation of prospective teachers' views regarding teacher identity via metaphors. *Eurasian Journal of Educational Research*, 65, 1-18.

- Karakuş, N., & Kozçetin, K. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının okuma kavramına yönelik metaforik algılarının incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 387-404.
- Karatay, H. (2007). Dil edinimi ve değer öğretimi sürecinde masalın önemi ve işlevi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 463-475.
- Kıbrıs, İ. (2010). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: KÖK Yayıncılık.
- Kiefer, B. Z., Hepler, S. I., & Hickman. (2007). *Charlotte Huck's children's literature*. New York: McGraw-Hill Companies.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47-72.
- Kolaç, E., Demir, T., & Karadağ, R. (2012). Öğretmen adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinin kullanımına yönelik görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 161, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tsadergisi/article/view/5000146714/5000133869> adresinden 10.10.2017 tarihinde erişildi.
- Lwin, S. M. (2016). It's story time!: Exploring the potential of multimodality in oral storytelling to support children's vocabulary learning. *Literacy*, 50(2), 72-82.
- Malloy, A., Marinak, B.A., Gambrell, L.B., & Mazzoni, S.A. (2013). Assessing motivation to read: The Motivation to read profile-revised. *The Reading Teacher*, 67(4), 273 – 282.
- Mason, J. M. (1990). *Reading stories to preliterate children: A proposed connection to reading*. Center for the Study of Reading Technical Report. (ERIC Document Reproduction Service No. 322 494).
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden 17.10.2017 tarihinde erişildi.
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Mert, E. L. (2013). Türkçe öğretmen adaylarının dört temel dil becerisine ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(27), 357-372.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. (1984). *Qualitative data analysis: A sourcebook of new methods*. London: SAGE.
- Nartgün, Ş. S., & Özen, R. (2015). Investigating pedagogical formation students' opinions about ideal teacher, teaching profession, curriculum, responsibility, public personnel selection examination (ppse) and employment: A metaphor study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174(12), 2674-2683.
- Özer, S., & Türel, Y. K. (2015). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitap ve etkileşimli e-kitap kavramına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 1-23.
- Paivio, A. (1986). *Mental representations: A dual coding approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Rusznyak, L., & Walton, E. (2014). Using metaphors to gain insight into South African student teachers' initial and developing conceptions of 'being a teacher'. *Education as Change*, 18(2), 335-355.

- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496.
- Saban, A. (2011). Prospective computer teachers' mental images about the concepts of "school" and "computer teacher". *Educational Sciences: Theory and Practice*, 11(1), 435-446.
- Saracho, O. N. (2017). Parents' shared storybook reading-learning to read. *Early Child Development and Care*, 187(3-4), 554-567.
- Shaw, D. M., Barry, A., & Mahlios, M. (2008). Preservice teachers' metaphors of teaching in relation to literacy beliefs. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 14(1), 35-50.
- Shaw, D. M., & Mahlios, M. (2008). Pre-service teachers' metaphors of teaching and literacy. *Reading Psychology*, 29(1), 31-60.
- Smith G.G. (2012). Computer game play as imaginary stage for reading: Implicit spatial effects of computer games embedded in hard copybooks. *Journal of Research in Reading*, 35, 1-19,
- Snell, E. K., Hindman, A. H., & Wasik, B. A. (2015). How can book reading close the word gap? Five key practices from research. *The Reading Teacher*, 68(7), 560-571.
- Stylianou, M., Kulinna, P. H., Cothran, D., & Kwon, J. Y. (2013). Physical education teachers' metaphors of teaching and learning. *Journal of Teaching in Physical Education*, 32(1), 22-45.
- Tompkins, G. E. (2005). *Language arts: Patterns of practices*. New Jersey: Pearson.
- Ulusoy, M. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe ve öğrenme alanları ile ilgili metaforları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 1-18.
- Wang, C., & Goldberg, T. S. (2017). Using children's literature to decrease moral disengagement and victimization among elementary school students. *Psychology in the Schools*, 54(9), 918-931.